

Asia: Käänteisen hybridin tilanteiden verotusta koskeva HE-luonnos, VM013:00/2020

Finnwatch kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta koskien käänteisen hybridin verotusta.

Finnwatch pitää HE-luonnoksessa tehtyjä valintoja muilta osin perusteltuina, mutta suosittelee vaihtoehtorahastoja koskevasta poikkeuksesta luopumista.

Hallituksen esitysluonnos pohjautuu EU:n veronkiertodirektiiviin. Sen tarkoituksena on implementoida direktiiviin sisältyvät nk. käänteistä hybridiyksikköä koskevat säännökset.

Käänteisellä hybridillä tarkoitetaan tilannetta, jossa kotimaisen elinkeinoyhtymän rajoitetusti verovelvollisen yhtiömiehen, joka ei ole luonnollinen henkilö, tulo-osuutta ei veroteta tämän verotuksellisessa kotimaassa siksi, että ko. maa katsoo elinkeinoyhtymän olevan erillinen verovelvollinen, eikä tulo ole veronalaista myöskään Suomessa. Soveltamisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiömies yksin tai siihen etuyhteydessä olevien muiden yhtiömiesten kanssa käyttää määräysvaltaa elinkeinoyhtymässä. Uusien säännösten tarkoituksena on saattaa tulo tällöin veronalaiseksi Suomessa nollaverotustilanteilta välttymiseksi. Soveltamisalan piiristä esitetään rajattavaksi ulos laajaomisteiset vaihtoehtorahastot, joilla on hajautettu arvopaperisalkku.

Käytännössä uudet säännökset voisivat tulla Suomessa sovellettaviksi tilanteessa, jossa yhtymän (kommandiittiyhtiön tai avoimen yhtiön) rajoitetusti verovelvolliselle yhtiömiehelle ei synny yhtymän toiminnan perusteella kiinteää toimipaikkaa Suomeen, koska yhtymä ei harjoita Suomessa minkäänlaista toimintaa ja sillä on vain ulkomailta saatuja tuloja. Tällöin Suomi ei verota yhtiömiestä sen osuudesta em. tuloihin, koska tuloa ei katsota Suomesta saaduksi. Mikäli yhtiömiehen verotuksellinen asuinmaa puolestaan katsoo suomalaisen yhtymän olevan erillinen verovelvollinen ja jättää tulot siksi verottamatta, syntyy tästä nollaverotustilanne. Tämä lienee kuitenkin melko harvinainen tilanne.

Toinen – ja oletettavasti yleisempi – tilanne liittyy kommandiittiyhtiömuotoisiin pääomasijoitusrahastoihin, joilla on rajoitetusti verovelvollisia äänettämiä yhtiömiehiä. TVL 9 §:n 5 ja 6 momentin edellytysten täytyessä rajoitetusti verovelvollista pääomarahaston äänettömän yhtiömiehen tulo-osuutta verotetaan Suomessa vain niiltä osin kuin tulo olisi ollut veronalaista suoraan kohdeyhtiöstä saatuna (eli tilanteessa, jossa sijoitusta kohdeyhtiöön ei olisi tehty kommandiittiyhtiömuotoisen pääomarahaston kautta). Tämä tarkoittaa mm. sitä, ettei rajoitetusti verovelvollisen tulo-osuutta veroteta lainkaan korkotulojen ja myyntivoittojen osalta, koska nämä tulot olisivat olleet rajoitetusti verovelvolliselle Suomessa verovapaita suoran omistuksen tapauksessa. Jos äänettömän yhtiömiehen asuinvaltiokkaan ei verota em. tuloja, koska katsoo yhtymän olevan erillinen verovelvollinen, jäävät kyseiset tulot kokonaan verottamatta.

Direktiivin ja HE-luonnoksessa esitettyjen kansallisten säännösten tavoitteena on saattaa em. tilanteissa tulot Suomessa veronalaisiksi käänteiselle hybridille asetettujen mm. omistusosuutta (50 prosentin ääni- tai pääomaosuus) ja yhteisömuotoa (ei luonnollinen henkilö) koskevien edellytysten täytyessä.

Alla huomioitamme HE-luonnoksen sisältöön liittyen:

- HE-luonnoksessa esitetään, että laajaomisteiset vaihtoehtorahastot, joilla on hajautettu arvopaperisalkku, rajattaisiin poikkeussäännöksellä käänteistä hybridiä koskevan sääntelyn ulkopuolelle. Tämän rajauksen voi odottaa synnyttävän tulkintaongelmia tilanteessa, jossa sääntelyn piiriin muutoin tulevista tapauksista monet olisivat nimenomaan vaihtoehtorahastoiksi lukeutuvia kommandiitti-yhtiömuotoisia pääomarahastoja. Lisäksi poikkeus kaventaa käänteistä hybridiä koskevan sääntelyn soveltamisalaa mahdollisesti epätarkoituksenmukaisella tavalla. Vaihtoehtorahastojen, kuten ky-muotoisten pääomarahastojen, kohdalla verotuskohtelun kannalta ratkaisevaa olisi HE-luonnoksen mukaan se, katsotaanko pääomarahastoja laajaomisteisiksi ja katsotaanko niiden arvopaperisalkun olevan hajautettu. EU-direktiiviin sisältyvän laajaomisteisiä ja hajautetusti sijoittavia rahastoja koskevan poikkeuksen tarkoitus lienee alun perin ollut rajata sääntelyn ulkopuolelle ns. tavalliset sijoitusrahastot, kun poikkeuksella ollaan nyt Suomessa rajaamassa ulos osa pääomasijoitusrahastoista. Finnwatch suosittelee vaihtoehtorahastoja koskevasta ulosrajauksesta luopumista tulkintaongelmien ja sääntelyn vesittymisen ehkäisemiseksi. Koska direktiivissä on kyse minimisääntelystä, ei laajaomisteisiä rahastoja koskevan poikkeuksen säätäminen liene pakollista – etenkin Suomen tilanteessa, jossa sijoitusrahastolaisissa tarkoitettujen laajaomisteisten sijoitusrahastot jäävät muutenkin käänteistä hybridiä koskevien säännösten ulkopuolelle.
- Direktiivistä poiketen verovelvollisuutta on käänteisen hybridin tapauksessa esitetty laajennettavan siten, että rajoitetusti verovelvollisesta yhtiömiehestä tulisi käänteisen hybridin edellytysten täytyessä velvollinen. Direktiivissä verovelvollisuus on sen sijaan asetettu elinkeinoyhtymälle. HE-luonnoksen mukaan verovelvollisuuden asettaminen yhtymälle olisi Suomen yhtiöiden verotusta koskeva lainsäädäntö huomioiden hankalaa ja edellyttäisi perustavanlaatuisia muutoksia verojärjestelmään. Valinta vaikuttaa esitettyjen perusteluiden valossa perustellulta.
- Hallituksen esityksessä olisi kuitenkin hyvä tarkastella lähemmin tilanteita, joissa Suomen verosopimukset asettavat rajoituksia rajoitetusti verovelvollisen yhtiömiehen verottamiselle. Mikäli Suomi ei verosopimuksesta johtuen pysty verottamaan rajoitetusti verovelvollista yhtiömiestä, voi tulo-osuus jäädä ehdotetulla sääntelymallilla kokonaan verottamatta. Mahdollisia tilanteita, joissa näin voisi käydä, on käsitelty tarkemmin mm. professori Marjaana Helmisen lausunnolla. Näissä tilanteissa verovelvollisuuden asettaminen yhtymälle voisi olla perusteltua.